

De oproep van Fred Bos in Oase heeft onderstaande opgeleverd:

Beste Fred Bos,

In het zomernummer van Oase gaf je aan informatie te willen ontvangen over de roggelelie in heemtuinen, bij deze. Ik werk nu twee en een half jaar als beheerder van het Thijsse's Hof in Bloemendaal. In Thijsse's Hof staat de roggelelie nu sinds een jaar of zeven in de roggeakker. De Hof heeft de bollen cadeau gekregen van tuincentrum Peter Nijssen in Heemstede. Deze betrok de bollen weer van: Bloembollenkwekerij J.S. Pennings de Bilt uit Breezand. Ik denk dat er nu een twintig bollen in de akker staan. Daarvan kwamen er dit jaar acht in bloei. Ieder jaar worden de planten aangetast door een **schimmel**, hierdoor kleuren de blaadjes bruin en sterven uiteindelijk af. Er vormen zich vaak wel bloemknoppen, deze worden echter uiteindelijk ook door de schimmel aangetast en ontwikkelen zich niet tot bloemen. De planten die de schimmel voor blijven produceren dan 1 tot 4 bloemen. Op de bollen is hiervan niets te zien. Ieder jaar wordt de akker oppervlakkig gespit/uitgevorkt. Er komen dan bollen in ieder ontwikkelingsstadium tevoorschijn. Van enkelvoudige spaanders tot volledige bollen, alle in goede gezondheid. Hopelijk mogen we nog lang van deze soort genieten.

Met vriendelijke groet,
Roland Brakel

Mijn hartelijke dank voor de informatie. Als extra informatie kan ik zeggen, dat de lelie afkomstig is van een tuin in Vlagtwedde. De akkerherkomst was zelfs nog bekend: De Gieselbargen bij Wedde in Oost Groningen.

Fred Bos

Dan voeg ik hier nog een fragment uit mijn briefwisseling met Marcel Bolten toe, de specialist van Nederland op dit gebied. De door hem genoemde schuimaarde kan ik niet krijgen, of het wordt een vrachtwagen vol. Duidelijk is dat bemesting met organisch mest humusvorming geeft. Dit houdt vocht vast en koelt de grond. Dit is voor de warmte minnende soorten niet optimaal. Een voorbeeld is de akkerandoorn, deze soort vond ik aan de rand van een paardenbak in de Haarlemmermeer. Zonnig, droog en zandig. Ik plant de soort ieder jaar uit in de akker, maar ze komt niet vanzelf terug. Veel van de genoemde soorten zaaide ik reeds. De toekomst moet leren of het standvastig assortiment uitgebreid kan worden. Eenvoudig is dit niet.

Dan nog even uitweiden over de soorten die kansrijk zijn op jouw locatie en specifiek op uitgeloogd zand; in het binnenland komt daar de associatie van Korensla voor, met Korensla, Slofhak, Bleekgele hennepnetel en Eenjarige hardbloem; variabel daarin komen nog Klein tasjeskruid, Valse kamille, Kleine leeuwenklauw, Veldereprijs en nog een hele trits meer of minder specifieke soorten voor, maar in de binnenduinrand is deze associatie vreemd genoeg altijd heel schaars geweest (zie Atlas van Plantengemeenschappen deel III, Weeda, cs 2003 KNNV-uitgeverij); de enige locatie kwam vóór 1975 wel in de buurt van Bloemendaal voor. Maar: met een klein beetje hulp kun je ook in de richting van de associatie

van Ruige klaproos komen en dan komen er - zeker op niet te voedselrijk zand

- kansen voor een hele optocht aan bijzondere dingen. Dat beetje hulp bestaat uit 'bemesten', maar dan niet op de hedendaagse manier met mest, maar het zeer spaarzaam toevoegen van basen, zoals dat op lemig-zandige plaatsen langs de grotere rivieren van nature gebeurde door overstroming en afzetting van slib. Het beste gaat dat door toediening van schuimaarde - een

kalkrijk restproduct van de suikerindustrie. Dan ontstaan mogelijkheden voor

- naast de naamgevende Ruige klaproos met een trits niet-zeldzame volgers- de hele bijzondere soorten als: Heelbeen, Vroege - en Handjesereprijs, Kandelaartje, de spiegelklokjes, Akkerogentroost, Veelkleurig vergeetmenietje, Franse silene, Akkerleeuwenklauw en nog veel meer. Als specifieke kanshebber voor Thijsse's Hof moet ook Glad biggenkruid nog genoemd worden, vroeger betrekkelijk algemeen op zandige akkers, tegenwoordig weer toenemend op open zand in het duingebied.